

Friss lendülettel.... avagy egymásra hatás, fejlődés a terepgyakorlaton

Joó Magdolna

SZKTT Egyesített szociális intézmény Szeged

I. Bemutatkozás

1997-óta dolgozom Szegeden, az SZKTT Egyesített Szociális Intézmény, Hajléktalanok Éjjeli Menedékhelye és Átmeneti Szállásán szociális- és mentálhigiénés munkatársként.

Végzettségem, **szakvizsgázott szociális munkás, tereptanár.**

2002-óta **segítem a főiskolai, szociális munkás- és szociálpedagógus hallgatókat, 2014-óta mesteroktatóként.**

II. Terep

Az intézményünkkel az első szemeszterben, a monitorozó gyakorlaton találkozhatnak a hallgatók. Betekintést nyerhetnek az itt élők életébe, illetve a munkatársak feladataiba.

Lehetőség nyílik a főiskolai képzés során, több típusú, különböző időtartamú gyakorlatra is az intézményben.

A terepmunka szereplői:

1. Ellátott

Tapasztalataink azt mutatják, az ellátottjaink nagy **szerepettel fogadják a gyakoronokokat.** Szinte azonnal felkeresik az „új kollégát” az éppen aktuális problémájukkal. Szívesen vesznek részt a fiatalok által szervezett programokon, rendezvényeken.

2. Hallgató

A szociális munka ezen területére **célirányosan jelentkeznek** hallgatók, többségüknek a szakdolgozati kutatáshoz szükséges **adatgyűjtés a céljuk.** Számukra már nem ismeretlen az ellátottak köre és a szociális munkás feladatai.

A hallgató-tereptanár bemutatkozása minden esetben **gördülékeny, jó hangulatú.** A napi feladatok közös megoldása folyamán előkerülnek a családi minták, jellemzések, történések. A hallgatók szívesen bemutatják,

hogyan élnek, milyen értékeket tartanak fontosnak, **miért áll közel hozzájuk a hajléktalanság.**

A bemutatkozás után tisztázzuk a hallgató és tereptanár **elvárásait.** Majd a gyakorlat szabályainak, időkeretének, munkatervének átbeszélése következik.

Nagy lelkesedéssel, innovatív ötletekkel segítik munkánkat gyakoronokaink, akik közül többen, már végzett szociális munkásként a hajléktalan ellátásban dolgoznak kollégaként.

A hallgató és az ellátott közötti **pozitív, elfogadó kapcsolat** az interjúk, segítő beszélgetések, napi szociális ügyintézés során alakul ki. Általában, a fél évig a közösségünkben dolgozó gyakoronokot a kollégák és a klienseink is, a közösségünk **teljes értékű tagjaként** tartják számon.

3. Tereptanár

Tereptanárként **feladatombnak** tekintem:

- **a tudás, értékek, tapasztalatok** átadását,
- **hitelesen képviselni** a szakmához fűződő **elhivatottságot, munkaszeretetet, hitet,**
- **megerősíteni** a hallgatót a szociális munkás szerepben,
- **segítséget nyújtani** a dilemmák, váratlan helyzetek esetén,
- az elméleti tudás, **gyakorlatba** átültetésének segítése,
- **mintanyújtás** a napi munkavégzésben (precizitás, pontosság),
- **rendezett** külső és belső mintája,
- **megoldási stratégiák, konfliktuskezelő technikák** alkalmazásának bemutatása.

A telephelyen **két tereptanárral** is találkozhatnak a hallgatók, akik **13 éve dolgoznak együtt,** egymást kiegészítve, a napi munkafolyamatokat megosztva, a szakmai dilemmákban közös megoldásokra törekedve, a szakmai team részeként.

Feladatok a terepen

- Szociális ügyintézés
- Napi, heti, havi **adminisztrációk**
- személyi anyagok kezelése
- interjúk, **segítő beszélgetések**
- **közösségi-, mentálhigiénés programok** szervezése, lebonyolítása
- **jogszabályi háttér** változásainak figyelemmel kísérése
- **pályázatírás, megvalósítás, beszámoló** készítése

a tereptanár, szociális munkás kollégák **mentorálása mellett.**

Kiemelt feladata intézményünkben gyakorlatot teljesítő hallgatóknak **a pályázatírás,** megvalósításban való részvétel. **2005-óta** rendszeresen pályázunk **mentálhigiénés programsorozat** anyagi támogatására.

A lakóinkkal színház-, mozi-, kiállítás-, víztorony-, templom-, látogatáson veszünk részt, buszos kirándulásokat szervezünk, Szeged és a főváros kulturális eseményeibe kapcsolódunk be. A szervezési, előkészítési, lebonyolítási feladatokban nagy segítséget jelentenek minden évben a gyakornokaink.

5 éve indult a főiskolások által kezdeményezett Élő Könyvtár program, aminek tagjai vagyunk lakóinkkal a kezdetek óta. Rendszeresen részt veszünk iskolai nyílt napokon, osztályfőnöki órákon, érzékenyítő programokon.

Az Élő Könyvtáron megjelenő olvasó kikölcsönözheti ellátottunkat, fellelmezheti élete történetét. Klienseink megerősödnek ezáltal, önértékelésük növekszik, miközben gyakorolják a megfelelő kommunikációt, normakövető magatartást. Rossz döntéseikkel szembesülve az **integráció felé törekednek,** rövid-, hosszú távú célokat megfogalmazva. A közösség ereje pozitívan hat ellátottjainkra, mint egy nagy család tagjai, úgy köszöntik egymást az élő könyvek és a főiskolai hallgatók.

Minden évben részt veszünk a térség

középiskoláiban tanuló diákoknak szervezett, **Kapcsolódj be Te is!** érzékenyítő hét programjaiban ellátottjainkkal és hallgatóinkkal.

Az Egyetemi Lelkészség és a hajléktalanokat ellátó intézmények szervezésében kerül megrendezésre, minden novemberben, a **SZOLIDARITÁS ÉJSZAKÁJA (SZOLÉJ).** Ennek célja, hogy a város lakosságát megismertesse a hajléktalanok életével, s szolidaritásra ösztönözzön mindenkit kiemelten a téli időszakban.

Jelenleg futó, önálló programunk:

Menza projekt Élő Könyvtár keretében, melynek célja Szeged város lakosságának érzékenyítése, az előítéletek csökkentése illetve megszüntetése a hajléktalan emberek iránt egy **közös ebéd** keretein belül. A program szervezésében, lebonyolításában jelenleg 3 fő főiskolai hallgató vesz részt önkéntesként. A közel 20 alkalommal megnyíló Élő Könyvtár- Menza projekt anyagi háttérét pályázati forrás biztosítja, 260 adag ebédet fogyaszthatnak el ingyenesen az érdeklődők és az élő könyvek közösen.

Reményeink szerint a program eseményei segítenek feloldani az esetleges ellentéteket, sztereotípiákat. Tapasztalatunk, hogy a közös ebéd után nő az emberekben az egymás iránti elfogadottság, tolerancia.

III. Miért friss a lendület?

A gyakorlat folyamán megfigyelhető az egymásra hatás a hallgató és tereptanár között, a közös fejlődés, gondolkodás, szárnyalás. A gyakorlatzáró értékelésnél általában kiderül: a sok, megvalósított program mellett, rengeteg megvalósításra váró terv is született, melyeket már az újonnan érkező hallgatókkal dolgozunk ki.

- Évtizedek óta folyó monoton (adminisztrációs) munkába az újonnan érkező **hallgató új szint vizs**
- **Ellátottak nagyon szeretik a fiatal, elfo-**

gadó, kedves embereket az intézményben

- **Jókedvű, fiatalos, nyitott, innovatív szemlélet**
- **Növekvő szabadidős program szám**
- **Újítások, pozitív változások**